

Foaiia

românească

Vineri
2 octombrie
1998

Anul I
Nr. 40

(Serie nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

Ziua Culturală a Românilor din Ungaria '98

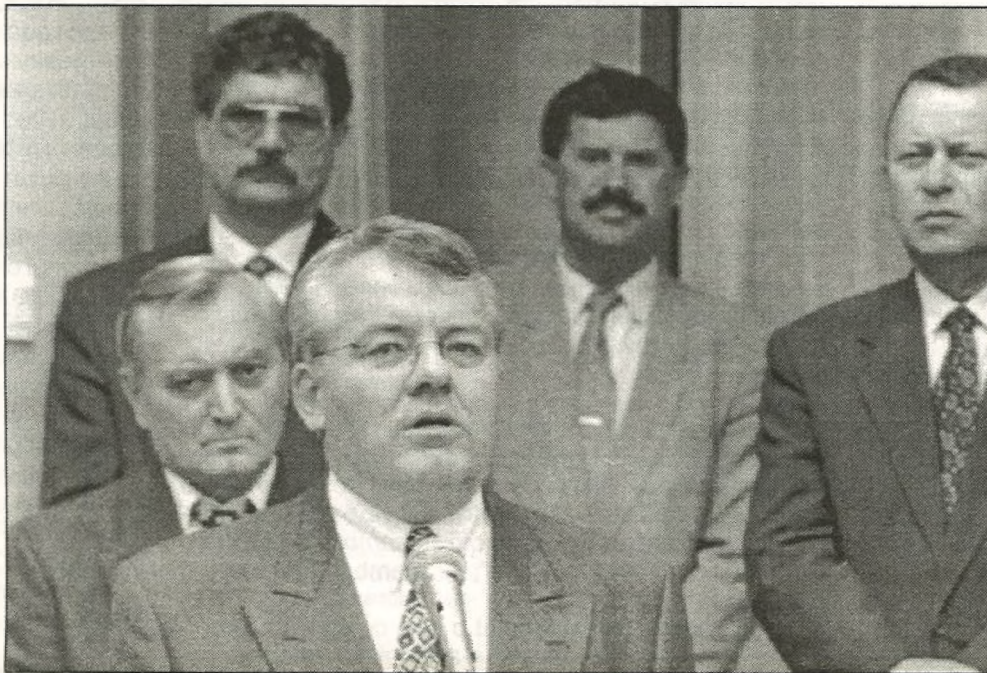
Pentru românii din Ungaria, Ziua Culturală organizată în acest an pentru a treia oară cu caracter național, pe țară, a însemnat un eveniment de mare amploare culturală, spirituală și sufletească. Actua- la ediție, care a mobilizat peste 400 de participanți și a fost organizată sub egida Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria a oferit din nou sentimentul de comunitate, sentiment care lipsește tot mai mult din viața noastră publică. Adevăratul și incontestabilul merit al vastei acțiuni l-a însemnat marele număr de oameni antrenați, dovedind că, iată, românii din Ungaria mai au rezerve, mai sînt capabili să-și mobilizeze forțele.

Ca prim moment al programului Zilei Culturale din acest an, organizată la Chitighaz, a figurat festivitatea de inaugurare a noului sediu din Giula al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

În prezența unei numeroase asistențe, printre invitații sosiți la festivitatea giulană au fost salutați: **dr. Toso Doncsev**, președintele Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, **Petru Cordoș**, ambasadorul României la Budapesta, **Achim Alexa**, vicepreședintele Consiliului Județean Arad, **dr. Zoltán Varga**, președintele Adunării Generale a Autogovernării județului Bichiș, **Ștefan Frătean**, director al Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice, **Ana Simon**, consilier de specialitate la Ministerul Învățămîntului. În afară de cei amintiți au mai sosit la Giula și alți oaspeți din România și din localitățile populate și de români din Ungaria.

Salutîndu-i pe cei întruniți **Ion Budai**, președintele A.Ț.R.U., și-a exprimat bucuria și satisfacția că a bătut și ceasul cînd – conform legii – se va da în folosință noul sediu al Autogovernării, în ciuda faptului că procesul juridic dintre Primăria orașului și Trezoreria Maghiară nu s-a încheiat. De acum încolo, clădirea de pe strada Eminescu – cu foarte multe tangențe românești – își va îndeplini cu adevărat noua funcție.

Oratorul festivității a fost dr. Toso

Dr. Toso Doncsev rostind cuvîntarea festivă

Foto: E. B.

Sfințirea clădirii

Doncsev, care și-a exprimat bucuria că primul său drum oficial în funcția de președinte a fost legat tocmai de un asemenea eveniment. Darea în folosință a noului sediu este de comun acord cu intenția guvernului de a continua politica față de minorități. Guvernul va sprijini și în viitor strădanile minorităților, precum și sistemul instituționalizat de autogovernare al minorităților.

Vorbitorul și-a exprimat mulțumirea față de toți cei care „în vremurile mai grele” s-au menținut ca minoritate. Atunci cînd în urma evenimentelor istorice cunoscute românii din Ungaria au rămas aproape fără intelectualitate, ei au reușit totuși să-și păstreze și să-și promoveze cultura moștenită din străbuni. În această ordine de idei, președintele Oficiului a evidențiat rolul și importanța pe care le îndeplinește Biserica în acest proces.

În continuare, domnul ambasador **Petru Cordoș** a subliniat că în ambele țări s-au creat structurile democratice. Relațiile dintre cele două țări sînt bune: atît România, cît și Ungaria dorește să intre în Europa Unită, unde respectarea drepturilor omului precum și păstrarea identității sînt doi factori de bază.

În numele delegației județului Arad, inspectorul șef **Alexandru Didilescu** – pornind de la ideea că la o casă nouă nu se vine cu mîna goală – a înmînat președintelui A.Ț.R.U. un cadou simbolic, o plachetă cu portretul lui Avram Iancu, Nicolae Bălcescu și Lajos Kossuth precum și un tablou, creație a pictorului arădean **Francisc Baranyi**.

După cuvîntările festive, Pc. Stvr. **Pavel Ardelean** a sfințit clădirea din colțul străzii Eminescu a orașului Giula.

Programul de la Giula a continuat în aula Liceului N. Bălcescu cu o recepție, unde cei prezenți au avut posibilitatea să cunoască proiectele noului centru cultural, care e în plină construcție. Partea a doua a Zilei Culturale a continuat la Chitighaz...

– juhász –

Ani la rînd ne-am putut obișnui cu organizarea tradiționalei Zile Culturale Românești inițiate de Comisia pentru minoritățile naționale și etnice din cadrul Autogovernării județului Bichiș. Între timp, la inițiativa Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, Ziua s-a transformat într-o manifestare cultural-folclorică de mare amploare, pe țară.

Anul curent, întîlnirea cultural-artistică a minorității noastre, organizată de A.Ț.R.U. și Autogovernarea minoritară română din Chitighaz s-a desfășurat în după-masa zilei de 26 septembrie, la Chitighaz.

Masa comună, oferită celor aproximativ 400 de oaspeți sosiți din diferite localități populate și de oameni de naționalitate română din țară și cîțiva musafiri din România, a fost urmată de punctul culminant al Zilei, adevărata sărbătoare a muzicii, cîntecului și dansului românesc, în sala mare a Căminului Cultural, serbare

Sărbătoare la Chitighaz

Moment de la deschiderea Zilei

pregătită de gazde săptămîni în șir cu atenție deosebită. Spre satisfacția organizatorilor și localnicilor Ziua a fost onorată și de înalți demnitari de stat, oaspeți (care participaseră și la festivitatea din Giula).

La începutul festivității tradiționale de mare anvergură, au rostit cîteva cuvinte de salut: **Alexandru Finna**, președintele Autogovernării minoritare române din Chitighaz și **Gheorghe Ardelean**, primarul localității, evidențind prin cuvîntarea festivă însemnătatea acestui eveniment tradițional, care – la nivel județean a mai fost organizat la Chitighaz, în 1992. Prin cîteva cuvinte festive călduroase s-a adresat oaspeților și domnul **dr. Toso Doncsev**, președintele Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, accentuînd rolul acțiunilor de acest gen care contribuie la păstrarea, promovarea culturii strămoșești păstrate de românii de pe aceste meleaguri, urîndu-le tuturor succese de viitor.

(Continuare în pag. a 3-a)

În pragul noilor alegeri locale:

Succesele, greutățile, problemele activității din cei patru ani

După adoptarea, în anul 1993, a *Legii privind Drepturile Minorităților Naționale și Etnice din Ungaria*, la alegerile locale din 1994 au fost alese – în conformitate cu Legea – și autoguvernările minoritare. În acele localități (sate, comune și orașe) în care trăiesc și cetățeni de naționalitate română, alegerile s-au soldat cu succes, înființându-se în total 12 autoguvernări minoritare locale. Peste câteva săptămâni, mai exact, la 18 octombrie a.c., în Ungaria vor avea loc noi

alegeri locale și, evident, și minoritare, expirând mandatul autoguvernărilor alese cu patru ani în urmă.

Acum, în pragul noilor alegeri, ne-am adresat reprezentanților autoguvernărilor minoritare românești, cu scopul de a afla răspuns la întrebările de mai jos. În acest fel dorim să dăm publicității rezultatele obținute, problemele cu care s-au confruntat autoguvernările minoritare în cursul celor patru ani lăsați în urmă.

1. Care au fost țelurile primordiale pe care autoguvernarea și le-a trasat la începutul ciclului electoral? Cum a reușit sau nu realizarea acestora?

2. Cum considerați procesul formării relațiilor dintre autoguvernare și organizațiile civile din localitate? A reușit consolidarea coeziunii românimii din localitate? Dacă da: cum și în ce mod, dacă nu: de ce?

3. Cum apreciați activitatea A.Ț.R.U. în general și respectiv relația autoguvernării minoritare locale cu cea pe țară în special?

Dr. Gheorghe Ruja

(Micherechi)

1. Comuna noastră este singura localitate populată de români din Ungaria, unde s-a înființat o Autoguvernare locală care, conform Legii privind Drepturile Minorităților Naționale și Etnice din Ungaria, s-a declarat în același timp și drept Autoguvernare locală minoritară. Prin această decizie aș fi eu ca primar, cât și funcționarii Primăriei, ne-am asumat responsabilitatea că sîntem români. Astfel am zice, că la Micherechi minoritatea e majoritatea.

Țelurile noastre generale s-au legat de prosperarea comunei la toate nivelurile. Mergînd pe rînd: am acordat prioritate organizării învățămîntului (prin construirea unei grădinițe moderne, prin reconstrucțiile de la școala generală și realizarea noii săli de gimnastică), fiindcă am convingerea că pentru a lucra bine, la nivel ridicat, sînt necesare condiții bune, optime. Viitorul generațiilor tinere se bazează pe activitatea instructiv-educativă din învățămîntul preșcolar și concomitent cel școlar. Am încercat să încetățenesc acea concepție că în învățămînt toată lumea își face datoria la locul său și la maximum, educatoarele și cadrele didactice trebuie să colaboreze – Autoguvernarea a dat un imbold acestei cerințe prin donării și, în mod tradițional, a sprijinit și în ultimii ani cu mai multe milioane de forinți școlarizarea, începutul anului școlar.

Drept un alt merit însemnat al acestei Autoguvernări aș considera realizarea punctului de trecere rutieră a frontierei Micherechi-Salonta, căruia îi asumăm și azi o aten-

ție deosebită și permanentă (tocmai în zilele acestea s-a realizat asfaltarea șoselei de la intersecția spre Micherechi pînă la punctul vamal). Dar și în comună s-au realizat trei drumuri mai însemnate și din primăvară am planificat pavarea unor noi străzi. Din *Fondul de intervenție* am terminat extinderea sediului Autoguvernării.

De altfel, înaintăm foarte multe dosare de concurs – cam cincizeci la sută din acestea chiar obțin fondurile solicitate. În urma acestora se va putea începe în primăvară renovarea completă a clădirii vechi a școlii și construirea Casei vîrstnicilor. Iar pentru buna amprentă generală a dispoziției locuitorilor am asigurat posibilitate de muncă pentru peste șaptezeci de oameni în folos obștesc.

2. În ciclul trecut, în primul rînd, am încercat să acordăm atenție tuturor generațiilor din comună, sprijinindu-le într-o anumită formă pe toate. În al doilea rînd, am depus o muncă serioasă pentru cultivarea și promovarea culturii (finansăm permanent *Ansamblul de păstrare a tradițiilor „Gheorghe Nistor”*, iar membrii tarafului sînt angajații Primăriei).

Pentru tineret am amenajat o sală cu aparate sportive, de forță, fiindcă în comună s-a dovedit că sportul (sprijinit la fel) atrage tinerii, dar și adulții. Dovada: numărul suporterilor echipei de fotbal, care a avansat o divizie în campionatul național. Un alt loc de înfîlțire al consătenilor este Căminul Cultural, unde se organizează permanente programe, iar la balul românesc invităm români și din alte localități.

Comuna noastră are o putere de coeziune incontestabilă.

În satul natal se stabilesc foarte multe familii tinere – dovadă că de opt ani nu a scăzut numărul locuitorilor – găsindu-și perspectivă în preocuparea tradițională de cultivarea legumelor. (Iar Consiliul comunal sprijină situația producătorilor încît nu-i obligă la impozite locale grave.) Trebuie să amintesc că părinții generației adulte de azi au un merit deosebit: au crescut generații, care în raport cu numărul populației, au dat țării foarte mulți intelectuali. Înființarea intelectualilor originari din Micherechi a fost unul dintre evenimentele cele mai emoționante din anii trecuți. Această înfîlțire urmează să devină o tradiție frumoasă. Un alt eveniment de care sînt mîndri locuitorii din comună a fost înfîlțirea militară ungaro-română la nivel superior.

Păstrarea limbii materne este un alt aspect important pe care îl sprijinim chiar și prin inițierea inscripțiilor bilingve. Tot cultivării limbii române și păstrării identității îi aparțin relațiile de înfrățire cu localitățile Salonta, Bătar, Vașcău din România – și în stadiu de pregătire înfrățirea cu comuna Cefa.

Avem relații bune și strînse cu *Asociația românilor din Micherechi* și, la fel, cu *Biserica Ortodoxă Române*.

3. După alegerile și înființările autoguvernărilor minoritare, inclusiv a A.Ț.R.U., toate aceste foruri minoritare își caută drumul oferit de Lege. În totalitate am o părere bună despre activitatea forului central, însă cred că bugetul său poartă în sine posibilitatea unui mai mare sprijin repartizat autoguvernărilor minoritare, deoarece acolo, pe teren, se desfășoară munca propriu-zisă.

Alexandru Monoc

(Săcal)

1. La Săcal, jumătate din locuitori sînt de naționalitate română, iar acest lucru l-au dovedit și la alegerile din '94 prin numărul respectiv al voturilor. De la bun început, Autoguvernarea minoritară nu a funcționat izolat, separat de Autoguvernarea comunală. Iar ținînd cont de faptul că la Săcal sînt multe căsătorii mixte, determinarea apartenenței de naționalitate este dificilă. Tot din aceeași cauză, Autoguvernarea română a trăit de la început cu dreptul de acord în cazul unor decizii privitoare la minoritatea română din Săcal.

De altfel scopul primordial al Autoguvernării minoritare l-a însemnat păstrarea, respectiv întărirea spiritului identității.

La început am elaborat împreună cu Centrul cultural

general din Săcal un plan complex de activitate, menit să dezvolte, să întărească spiritul de identitate al românimii din Săcal. Este vorba de colecționarea, îngrijirea și aplicarea tradițiilor culturale, populare românești din Săcal și includerea acestora în programa școlară. Am considerat aceste intenții deosebit de folositoare, dar în mai multe cazuri au lipsit condițiile, factorii necesari pentru realizarea acestor intenții. Iar bătrînii săcăleni, care mai cunosc, mai practică și mai îngrijesc comorile folclorice se duc rînd pe rînd...

Am considerat de asemenea ca o sarcină de bază și sistemul școlar din comună. În această ordine de idei am ajutat menținerea școlii, fiindcă pierderea acestei instituții ar însemna o serioasă pierdere nu numai pentru noi, ci și pentru întreaga noastră comunitate.

2. Luînd în considerare posibilitățile acestui mic sat bihorean, ușor ne dăm seama că nu avem de-a face cu

prea multe organizații civile: școală, biserică și-atît. De altfel am reușit să ne completăm și să ne ajutăm reciproc. Desigur o parte a competențelor a trecut în sfera de activitate a Autoguvernării minoritare, dar acest lucru nu a însemnat că formațiunilor tradiționale nu le-au rămas sfere de activitate.

3. În ceea ce privește relațiile noastre cu organele centrale, dar mai ales cu Oficiul A.Ț.R.U. se poate spune că nu au fost rele. Fiindcă și eu sînt membru al Prezidiului pot să spun că prin acest fapt și săcălenii au luat parte activă la întocmirea diferitelor documente. Cerințele adresate Oficiului au fost realizate. Astfel am primit ajutor în organizarea anumitor manifestări, în asigurarea instructorilor culturali, am fost ajutați la întocmirea cîtorva dosare de concurs, dar am primit un ajutor însemnat și în lupta purtată pentru supraviețuirea școlii noastre...

Nicolae Șimonca

(Otlaca-Pustă)

1. Ca și altele, și Autoguvernarea minoritară română din Otlaca-Pustă s-a zbatut cu diferite probleme și greutăți. Conform planului de muncă și Regulamentului de organizare și funcționare am reușit să realizăm, printre altele: diferite activități, care au drept scop, păstrarea și cultivarea limbii materne, promovarea culturii, tradițiilor, obiceiurilor populare specifice.

În mod regulat am ținut ședințele ordinară, pregătind detaliat acțiunile la care ne-am angajat. În rîndul acestora aș aminti: relațiile fructuoase cu localitatea înfrățită Valea Ierii din România; organizarea Zilei Culturale Române cu participarea formațiilor culturale din Aletea, Chitighaz și Micherechi (cărora le mulțumim și pe această cale), vizite în România cu prilejul unor serbări bisericești; colaborare permanentă cu Autoguvernarea minoritară slovacă din Csabaszabadi (cu care am organizat în repetate rînduri manifestări cultural-folclorice comune), la care și-au dat concursul și elevii celor două școli de naționalitate. Această colaborare am considerat-o

nepus de folositoare, contribuind astfel și la dezvoltarea tezaurului cultural-folcloric al oamenilor de naționalitate diferită.

În permanență ne-a preocupat situația tineretului școlar, pe care-l sprijinim atît moral, cît și financiar, antrenîndu-l în acțiuni culturale, prin care să simtă cît mai adînc și clar necesitatea promovării, cunoașterii limbii, literaturii, culturii române păstrate din strămoși. Am făcut tot posibilul ca acești copii să fie instruiți de specialiști. Astfel, cu ajutorul soților Buha din Chitighaz (cărora le mulțumim și de data aceasta), copiii au reușit să-și însușească mai multe dansuri populare românești, cu care s-au prezentat de mai multe ori în fața spectatorilor din sat, din România și la diferite acțiuni culturale pe țară. La îmbogățirea cunoștințelor de limbă maternă au contribuit și excursiile făcute în România organizate împreună cu conducerea școlii sprijinite și de noi. De menționat, că tineretul nostru școlar s-a pregătit săptămîni la rînd și pentru Ziua Culturală pe Țară de la Chitighaz. Fi-rește că și pentru noi această etapă era mai mult o perioadă de ucenicie, autoguvernarea minoritară fiind o instituție juridică absolut nouă, fără experiențe în activitatea administrației publice. Astfel ne-am folosit de com-

petențele, sarcinile care figurează în Legea privind Drepturile Minorităților Naționale și Etnice din Ungaria, ținînd cont bineînțeles de situația românimii locale. Pe parcurs și noi am învățat, ne-am căutat noul loc și rol, pînă la urmă pot să spun că în conformitate cu cerințele și scopurile prevăzute ne-am făcut pe deplin datoria.

2. La această întrebare aș răspunde că, din păcate, relația noastră cu organizațiile civile nu e prea bună, însă nu doresc să vorbesc despre motive. Ceea ce ne bucură însă e faptul că relația cu Biserica Ortodoxă Română este satisfăcătoare. Ne bucurăm de faptul că slujba bisericească e oficiată numai în limba română, cu toate că satul „s-a maghiarizat” într-o mare măsură... Tocmai pentru păstrarea românimii dorim să funcționeze și în viitor autoguvernare minoritară română și în satul nostru.

3. Ca președinte sînt și eu membru al Prezidiului Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, care cînd era cazul și cînd era necesar ne-a ajutat conform posibilităților. Raportul dintre autoguvernarea „mare” și cea locală a fost strînsă și o pot caracteriza drept bună. Sperăm, că această colaborare multumitoare va fi continuată și în anii ce urmează, în interesul otlacanilor, dar și al tuturor românilor din Ungaria.

(Urmare din pag. întâi)

Sărbătoare la Chitighaz

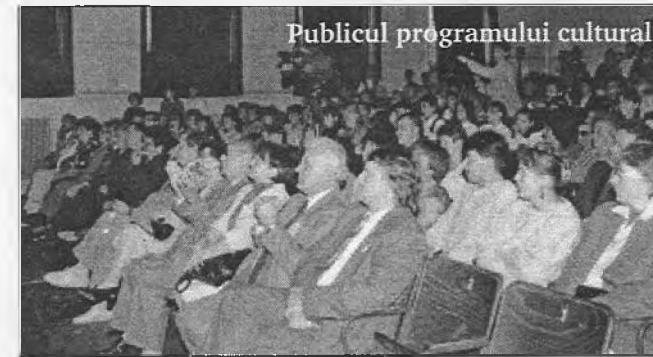
În continuare, a urmat programul artistic de 3 ore – moderat de elevele **Ágnes Novák** și **Barbara Szabó** – cu participarea formațiilor din: *Aletea, Apateu, Bedeu, Békéscsaba, Chitighaz, Giula, Micherechi și Otlaca-Pustă*. Artiștii amatori au prezentat rînd pe rînd cîmpele din tezaurul folcloric strămoșesc, cîntînd și dansînd într-o atmosferă de adevărată sărbătoare.

Programul a început cu cel al *școlărilor români din Chitighaz*, dansînd frumos și cîntînd printre altele despre „rugut” și „teiu cu frunza lată”, prezentîndu-se cu un program întocmit chibzuit. *Echipa de păstrarea tradițiilor „Gheorghe Nistor”* din *Micherechi* (coregraf: **Zoltán Patyi**) și-a dat concursul, prezentînd cu virtuozitatea obișnuită dansuri locale, iar *Echipa de dansuri Balassi* din *Békéscsaba* (coregraf: **Pál Mlinár**) a încântat spectatorii cu un program de înalt nivel artistic, compus dintr-un bloc de jocuri aletene, umblatul cu „turca” etc. *Elevii Liceului „N. Bălcescu”* din *Giula* instruiți de maestrul-coregraf **Florea Crișu** din România și de profesorul **Ioan Ruzsa** au interpretat cu succes un mănunchi de dansuri populare românești iar *elevii din Apateu* îndrumați tot de coregraful Crișu au prezentat o suită de dansuri bihorene. Tot din Apateu și-a dat concursul *Corul mixt*, condus de preotul **Origen Sabău**, prezentînd cu o modestie deosebită și autenticitate cîntece religioase și laice. *Elevii și preșcolarii din Bedeu* îndrumați și pregătiți de educatoarea **Maria Kakócz** și domnul **Crișu** s-au prezentat cu un program de cîntece și dansuri românești, mici scenete specifice tradițiilor locale. În continuare au urmat pe scenă *școlarii din Otlaca-Pustă*, pregătiți de profesoara **Maria Paulik**, prezentînd un program atractiv, care a constat din poezii, cîntece și dansuri românești. Din nou ne-a încălzit sufletele *Corul mixt „Pro Musica”* din *Giula* (dirijor: **Gheorghe Flueraș**) cu un repertoriu bine ales, oglindindu-se și de data aceasta plăcerea de a cînta în comun. *Dansatorii tineri și adulți din Aletea*, instruiți de **Petru Sabău** și **Ferenc Sarkadi** au sîrînit iarăși vibrații sufletești sensibile prin dansurile locale prezentate cu o ținută deosebită și cu autenticitate, care au fost completate cu cîntecele prezentate de **Maria Csóka**.

Programul cultural de înaltă factură artistică s-a încheiat cu un buchet de cîntece al gazdelor: *Corul „Viva la Musica”*, surorile **Livia Daniel** și **Angela Ștefănescu** și **Ioan Bandula** la fluier.

Acest program artistic compus din repertoriu bogat al participanților de diferite vîrste, încheiat într-un tot unitar a dovedit și în actuala Zi, importanța organizării acțiunilor menite să contribuie la păstrarea și promovarea culturii specifice diferitelor noastre zone. ZIUA a constituit și o formă de a ne cunoaște mai bine comorile folclorice, dar și unii pe alții, de a ne împrietenii – deci a fost un prilej în plus de întîlnire a diferitelor generații, care gîndesc și simt încă „românește”.

Text și foto: E. Bányai

Vizita lui dr. Toso Doncsev la sediul U.C.R.U. și la Episcopia Română din Ungaria

Sîmbătă, după festivitatea de inaugurare a sediului A.T.R.U., domnul **dr. Toso Doncsev**, președintele Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, însoțit de **Ștefan Frătean**, director al Oficiului, a făcut și o succintă vizită de 30 de minute la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, unde a fost primit de cîțiva membri ai Prezidiului, și de președinta **Florica Santău**. Președinta Uniunii a făcut un scurt istoric al ultimilor ani, a prezentat structura acestei organizații civile legitime, în care se încadrează Editura „NOI”, Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, Cercul Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria, Corul „Pro Musica” din Giula și alte importante organizații și formații civile românești, fiind subliniată activitatea culturală și editorială a Uniunii. Domnul Doncsev și-a exprimat aprecierea față de importanța vieții civile și culturale a românilor considerînd că această formă de activitate trebuie întărită. Subliniind importanța Institutului de Cercetări, președintele a evidențiat, că acesta a fost un exemplu și pentru celelalte minorități.

Cu ocazia primului său drum oficial la Giula, **dr. Toso Doncsev** a inițiat o vizită la Episcopia Ortodoxă Română. În cadrul întîlnirii cu **Pavel Ardelean**, vicarul episcopesc, a solicitat un sprijin bănesc substanțial din partea statului maghiar pentru lucrările de renovare de la biserica ortodoxă din Marele oraș românesc din Giula, precum și pentru reconstrucția capelei din strada Holló din Budapesta. În contextul prezentării situației Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, vicarul episcopesc a mai declarat că „se observă manipularea opiniei publice prin medii”. **Pavel Ardelean** a afirmat că „relația dintre Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria și Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice a devenit dușmănoasă”. La rîndul său, **Toso Doncsev** a prezentat ferma sa convingere cu privire la necesitatea relațiilor bune și echilibrate dintre Oficiu și Episcopia din Giula și a propus lămurirea urgentă a problemelor. Președintele instituției guvernamentale a subliniat importanța rolului Bisericii Ortodoxe în păstrarea valorilor culturale românești. A mulțumit și pe această cale atenția și sprijinul României acordat activităților religioase a românilor din Ungaria.

Mulțumire

În numele Autogovernării minoritare române din Chitighaz, ca unul dintre forurile organizatorice ale ZILEI, țin să mulțumesc și pe această cale tuturor acelor care au contribuit la reușita Zilei Culturale, Fundației pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria pentru sprijinul financiar, precum și Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria pentru ajutorul acordat la mobilarea noului sediu al românilor din Chitighaz.

Alexandru Finna, președinte

La liceul românesc

Program distractiv în cinstea elevilor clasei întâi

Asemenea anilor precedenți, nici în această toamnă elevii clasei întâi a Liceului „N. Bălcescu” din Giula, îndrumați de diriginta **Maria Gurzău Czeplédi**, n-au scăpat de introducerea lor „oficială” din partea colegilor de școală mai mari. Astfel, în seara de 24 septembrie a.c. „bobocii” costumați invers: băieții în fete, iar fetele în băieți, au fost sărbătoriți în aula instituției de învățământ românesc, unde s-au întrunit pe lângă elevi și cadre didactice, toată lumea distrându-se împreună pe deplin.

Programul recent – întocmit de elevii clasei a doua, ajutați de diriginta **Maria Oroian** – și îndrumat de elevul **Zsolt Cserhádi** s-a desfășurat într-un cadru tineresc, într-o atmosferă veselă. La indicații „severe”, noii liceeni s-au prezentat prin poezioare, în fața juriului (care în cursul serii le-a apreciat activitatea nu prea ușoară, cu mici atenții) și a publicului. În cursul momentelor vesele, a jocurilor de iscusință și distractive, publicul le-a recunoscut strădaniile și succesele prin aplauze permanente binemeritate. (Aici trebuie apreciată și munca depusă de elevul **Csaba Szabó**, care „în clipă” făcea curățenie în scurtele pauze și s-a sacrificat să conducă „cu pricepere” dansul comun al clasei întâi.)

De data aceasta pedala a fost înmănată elevei **Andrea Gurzău**, care o va păstra cu demnitate până-n anul viitor, când, după o decizie comună a școlărilor, va fi oferită unui boboc din promoția următoare.

Din rîndul probelor n-a lipsit nici jurământul tradițional rostit în genunchi, în cor, în fața publicului, prin care bobocii au promis tot ce li s-au cerut în clipele deloc ușoare.

„Încercările grele”, momentele vesele au fost urmate de o distracție plăcută prin: discotecă comună, la Căminul de elevi românesc, unde tineretului școlar i s-a creat posibilitatea de a se cunoaște, de a primi corespunzător colegii noi, în rîndul liceenilor și al căminiştilor.

– E. Bányai –

Întîlnire la grădinița de copii din Apateu

Recent s-a organizat la Apateu o întîlnire a educatoarelor care activează la grădinițele de copii din județul Hajdu-Bihar în care se învață (și se predă) și în limba română.

Cu ocazia acestei întruniri, la care s-au întîlnit atît educatoarele, cît și copilașii din aceste grădinițe de copii, s-a ținut o consfătuire și consultații de specialitate, iar copilașii – atît din localitatea-gazdă, cît și cei din Bedeu și Săcal – au oferit un mic program cultural, spre bucuria asistenței.

Cei peste 70 de copilași împreună cu educatoarele lor au participat apoi la o masă comună, simțindu-se bine împreună, la Apateu.

Următoarea întîlnire de acest fel urmează probabil la Bedeu (dar s-a pus în discuție și eventualitatea comunei Săcal).

J. V.

JOCURI DISTRACTIVE

De-a inelușul

Un băiat, cel care a căzut la sorți, se pune în genunchi și apleacă capul. Ceilalți băieți pun câte un deget pe spinarea lui, astfel ca vârful să formeze un cerc de mărimea căciulii. Altul, iarăși căzut la sorți, își plimbă degetul pe ale celorlalți și strigă:

Ineluș
Învîrtecuș,
Ghici pe-al cui
Deget am pus.

La ultimul cuvînt pune degetul unuia dintre jucători. Dacă cel de jos ghicește, devine întrebător, iar cel ghicit îi ia locul, iar dacă nu, continuă mai departe să steie în genunchi, pînă ghicește.

Alexandru Mitru

Piatra nestemată

Focul topește ceara, dar căleşte oțelul.

Odinioară, după cît se spune, pe vremea cînd mai trăiau zînele, pădurile din munții de la miazăzi erau mult mai stufoase decît astăzi, erau cele mai-nalte păduri care se ridicau pînă la țărnișurile mării. Și tot pe-atunci se zice că trăia un cneaz vestit de crud, care-ngrozise cu răutatea lui toți oamenii din munți.

Iar în pădurile acelea era un trunchi ce-și înălțase coroana pînă-n nori. Cneazul nu putea să îndure să fie ceva prea mare pe pămînt. I se părea că i-ar știrbi din strălucirea pe care-o avea el.

A poruncit deci unui pădurar, pe nume Noe, să taie trunchiul pînă seara, să-l facă bucățele pentru foc.

A tăiat pădurarul trunchiul, dar acesta, cînd s-a prăvălit, l-a izbit cu o rămurică. Iar rămurelele cele mai mici ale copacului erau mai mari decît cele mai groase trunchiuri pe care le-ați văzut vreodată voi. Atît de tare l-a lovit această rămurică pe pădurar, încît el a căzut bolnav.

Din fericire, avea Noe un vecin bun. Se numea Ion. L-a chemat la coliba lui și l-a rugat să facă el trunchiul bucăți, altminteri cneazul o să-l osîndească. S-ar putea întîmpla să-i ia și viața, pentru că nu i-a împlinit toată porunca.

Vecinul, Ion era un om prea cumsecade și s-a-nvoit să plece la pădure. Dar, cum a dat o dată cu toporul în trunchiul doborît de Noe, s-a ivit o scorbură.

„Într-un copac atît de falnic să fie scorbură?! și-a zis în sine Ion. Mare minunăție! Zău așa...” Și a mai dat încă o dată cu toporul.

Scorbura s-a lărgit mai tare. A curs din ea toată făina de putregai. Și în făină s-a văzut o piatră nestemată, mare cît oul de găină. A luat îndată piatra și a fugit cu ea la Noe.

– Tu ai doborît trunchiul, a spus el, piatra este a ta, s-o stăpînești în bună pace.

– Cinstite prieten, a grăit și Noe, nu-i drept ce faci. Tu ai aflat această piatră, ție îți se cuvine să o stăpînești cu sănătate...

Pe cînd se îmbiau ei astfel, a auzit și cneazul de piatra nestemată. A-ncălecat pe calul cel mai iute și, năvălind la casa cea săracă a lui Noe, a răcnit tare:

– Eu sînt acela care am dat poruncă să se doboare trunchiul din pădure, eu sînt stăpînul vostru al tuturor, deci piatra e a mea! Iar vouă o să vă tai capetele, pentru că-ați îndrăznit să o atingeți!

Cum a rostit cuvintele acestea cneazul, și cum a vrut să prindă-n mînă piatra nestemată, din ea a izbucnit o flacăra ce l-a cuprins și l-a-mpietrit pe loc.

S-au uitat oamenii mai bine și au văzut pe zîna cea bună a pădurilor în vâl de horbote și păr bălai pe umeri. A rostit zîna:

– Tu, Noe, ai o fată și Ion are-un flăcău. Ei se-ndrăgesc de mult. A lor să fie piatra și să trăiască împreună fericți...

Abia atunci s-au dumirit cei doi vecini că zîna bună a pădurilor orînduise astfel lucrurile, ca să le-ncerce cinstea tuturor și să se săvîrșească totul după dreptate.

Au împlinit deci voia zînei și au făcut o nuntă mare feciorului și fetei care se îndrăgeau.

Au trăit apoi multă vreme cu toții, îndestulați și mulțumiți, acolo în pădurea cealaltă din munții de la miazăzi, că se dusesse vestea despre ei pînă la țărnișurile mării cea veșnic zbuciumată și încă mai departe.

Arad 25-27 septembrie 1998

Al VI-lea Forum Cetățenesc Româno-Ungar

În ziua de vineri, 25 septembrie a.c., la ora 9 în clădirea Primăriei municipiului Arad s-a deschis cel de-al VI-lea Forum Cetățenesc Româno-Ungar. După deschiderea festivă în cadrul căreia s-a dat citirii scrisoarea președintelui Ungariei **Árpád Göncz** au început ședințele și lucrările acestui parlament civil, la care „s-au discutat problemele cetățeanului obișnuit, s-au pus față în față problemele majore ale existenței într-unul dintre statele care aspiră la intrarea în CASA EUROPEANĂ”.

În după-masa primei zile, participanții Forumului printre care și **Ștefan Frățean**, director al Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria au depus coroane de flori la monumentul eroilor din 1848 din Cetatea Aradului, apoi în *Parcul Europa* au depus coroane de flori la statuia lui *Avram Iancu*. În ziua următoare, la 26 septembrie lucrările Forumului

au continuat tot în clădirea Primăriei, iar după-masă participanții au vizitat parcul dendrologic din Macea și castelul de acolo. Apoi a urmat participarea la balul strugurilor din Dorobanți.

În cea de-a treia zi, duminică, Forumul s-a încheiat printr-o ședință în plen, în cadrul adunării delegaților, după care oaspeții invitați au participat la slujbele religioase de duminică oficiate în bisericile ortodoxe, catolice, reformate și evanghelice.

La ora 12 s-au închis lucrările Forumului din acest an, care și de astă dată a urmărit scopul: să aducă aportul său la întărirea prieteniei prin ajutorarea reciprocă.

Acest eveniment cultural-cetățenesc constituie o replică la dezbaterile de pe marea scenă a politicii de astăzi.

- ni -

Dracul cel cu coarne - nu doar me

Auzim și la oraș, și la sate că tot mai des se prezintă, și atunci sosesc când nici nu visezi „oaspeții neașteptați”.

Sparg, jefuiesc, fură ce găesc, chiar și atunci când ești acasă. Iar dacă vrei să-ți aperi ce ai, te și omoară pentru abia câțiva crăițari. „Oaspeții nedorți” care sosesc mai civilizată, ăștia sună sau bat la ușă, încep cu „sărut-mîna”, „ce faceți?”, îți mai oferă spre vânzare, ciorapi, maiouri ... sau vor să cumpere găini, pene de găscă, și din întâmplare poate și un frigider uzat. Sînt trei, unul te ține cu vorba, altul fură, al treilea e paznicul. Fiind acești „cetățeni civilizați” jonglerii meseriei, te ameteșc cu vorbă, nici nu ai observat, adormi, și numai atunci te trezești din acest coșmar, când „prietenii” sînt deja peste țări și mări... Dar dacă e cazul te fură și în metrou, în tren și în tramvai. Azi a lor este lumea.

Oamenii sînt îngrijorați: la locul de muncă că devin șomeri, acasă, că li se fură cele adunate, și pe deasupra își mai pot pierde și viața...

Dar e și mai grav: azi fură, fără rușine, oamenii în poziții înalte, fură mafioul, fură piticul, fură găinarul, fură toată lumea...

Oamenii sînt îngrijorați, le este frică... Și se retrag în odăile lor încuiate cu lacăte cu zăvor, cu instalații speciale de alarmă, căci nu se știe, când, și la cine sosesc „oaspeții neașteptați”. Și atunci, cum se știe, nici lacătul, nici alarma nu te ferește de ei... totuși dacă se poate să fim mai atenți..., căci dracul cel cu coarne nu doar me.

Șt. O.

Bucurie în curtea grădiniței

De ce ne bucurăm noi, copilașii din *Grădinița nr. 2 din Chitighaz*?

De soarele blînd și de razele lui calde.

De nisipul moale și de nenumăratele castele de nisip.

De iarba deasă și de firele ei firave cu gîndaci ascunși.

De aerul curat și de alergătura sănătoasă.

De pomii uriași și de umbra lor deasă.

De toboganul roșu și de priveliștea cerului.

De scările pentru cățărare și de emoțiile suirii.

De jucăriile noastre și de prietenii noștri.

De doicile și educatoarele noastre și de dragostea și grija lor.

De grădinița noastră, de marele nostru teren de joc...

- anra -

La Chitighaz

Nu s-a dat uitării trecutul

Cultura populară a românilor din Ungaria este purtătoare a unor valori inestimabile nu numai pentru cercetătorii etnografi, ci și pentru toți cei care cunosc și iubesc arta și cultura unui popor, pentru care păstrarea acestei moșteniri culturale înseamnă o chestiune de inimă și suflet.

În ultimii ani se fac tot mai multe încercări – cu succes – de descoperire, valorificare și revalorificare ale acestor valori, care sînt serios amenințate de uitare și de trecerea timpului: de la un an la altul scade numărul povestitorilor populari, tot mai mulți bătrîni își abandonează portul, îmbrăcînd haine „de oraș”, tot mai mulți dărîmă casele strămoșești și construiesc altele, în stil nou. Și simptomele dispariției lente a valorilor populare s-ar putea înșira încă.

În scopul consemnării situației, pentru a salva ceea ce mai poate fi salvat, diferite organe de stat și obștești depun eforturi susținute, organizînd expoziții, colecționării și alte acțiuni în scopul de a ajuta transmiterea acestor valori populare generațiilor următoare. Aceste inițiative sînt salutare pentru că în mare măsură ele ne împiedică în uitarea trecutului.

În rîndul românimii din Ungaria chitighăzenii au dovedit că nu au uitat trecutul, specificul românesc, atunci cînd în anii '80 a început realizarea unui muzeu etnografic, a unei case regionale tipice țăranelui român de pe aceste meleaguri.

După renovarea și reconstruirea clădirii, în toamna anului trecut a avut loc deja o inaugurare, iar acum la sfîrșitul săptămînii trecute, s-a ținut și inaugurarea de specialitate propriu-zisă după ce clădirea a fost amenajată cu obiectele necesare unei gospodării țărănești.

La festivitatea de inaugurare au participat în afară de români localnici și numeroși oaspeți din țară și din România, fiind de față și **Ion Budai**, președintele Autogvernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

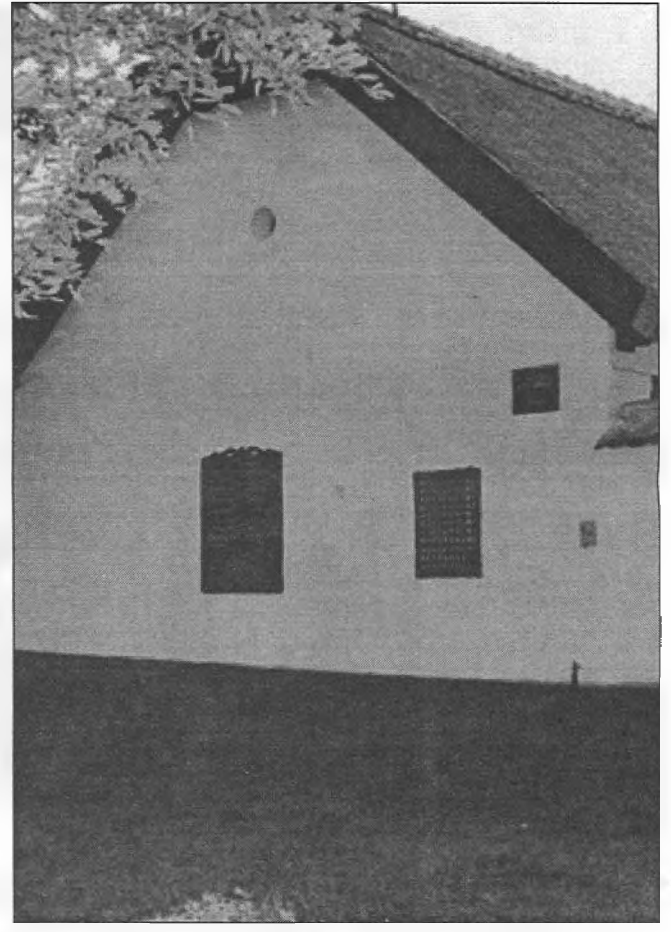
După cuvintele de salut ale primarului **Gheorghe Ardelean**, cuvîntarea festivă a fost rostită de **Pál Sisa**, președintele Inspectoratului de ocrotire a monumentelor istorice.

În mod firesc, cu acest prilej vorbitorul a evidențiat însemnătatea și rolul acestui obiectiv de valoare cultural-artistică, manifestîndu-și admirația deplină față de adevărată și însuflețirea cu care chitighăzenii au dus la bun sfîrșit realizarea Casei-muzeu. În continuarea programului, prin cîteva cuvinte călduroase s-a adresat auditoriului și **Călin Hoinărescu**, președintele Uniunii restauratorilor din România, membru în Comisia națională a monumentelor.

După inaugurarea oficială, **soții Buha**, adevărați soli ai dansurilor din Chitighaz, au prezentat o suită de dansuri locale.

Acum, după momentele festive, nu ne-a rămas altceva decît să sperăm că această Casă-muzeu va fi vizitată de tot mai mulți cetățeni de naționalitate română, căci numai în acest fel își va putea îndeplini rolul și misiunea unică prima Casă-muzeu a românilor din Ungaria.

– juhász –

La Centrul Cultural al României de la Budapesta: Începutul stagiunii – de bun augur

Centrul Cultural al României de la Budapesta și-a deschis noua stagiune cu o expoziție impozantă de artă plastică din creațiile a trei, remarcabili artiști brașoveni: **Theodor Rusu** – pictură, **Enikő Simó** – tapiserie, **Mariana Tudor** – ceramică.

Doamna **Ana Scarlat**, directoarea adjunctă a Centrului Cultural, în cuvîntarea sa festivă de deschidere a noii stagiuni, a accentuat că actuala expoziție, intitulată **Arta contemporană brașoveană**, a fost deschisă mai întîi la Győr, fiind organizată de specialiștii **Muzeului de Artă al Consiliului Județean Brașov**, în frunte cu directorul instituției, **Titus N. Hașdeu**. În orașul transdanubian, expoziția a avut un mare succes în rîndul vizitatorilor locali și cei veniți din localitățile din împrejurimile reședinței județului Győr-Sopron. Domnul director a vorbit despre activitatea celor trei artiști plastici, care își prezintă creațiile de mai mulți ani la o serie de expoziții din țară și străinătate.

Ne bucurăm că deschiderea noii stagiuni la Centrul Cultural al României de la Budapesta a fost de bun augur, prezentînd publicului vizitator creații de artă plastică deosebit de valoroase și foarte atrăgătoare.

Expoziția este deschisă pînă pe 8 octombrie, între orele 9-13 și 15-18.

Text, foto: V. Roxin

Ana Scarlat și Titus N. Hașdeu la deschiderea festivă

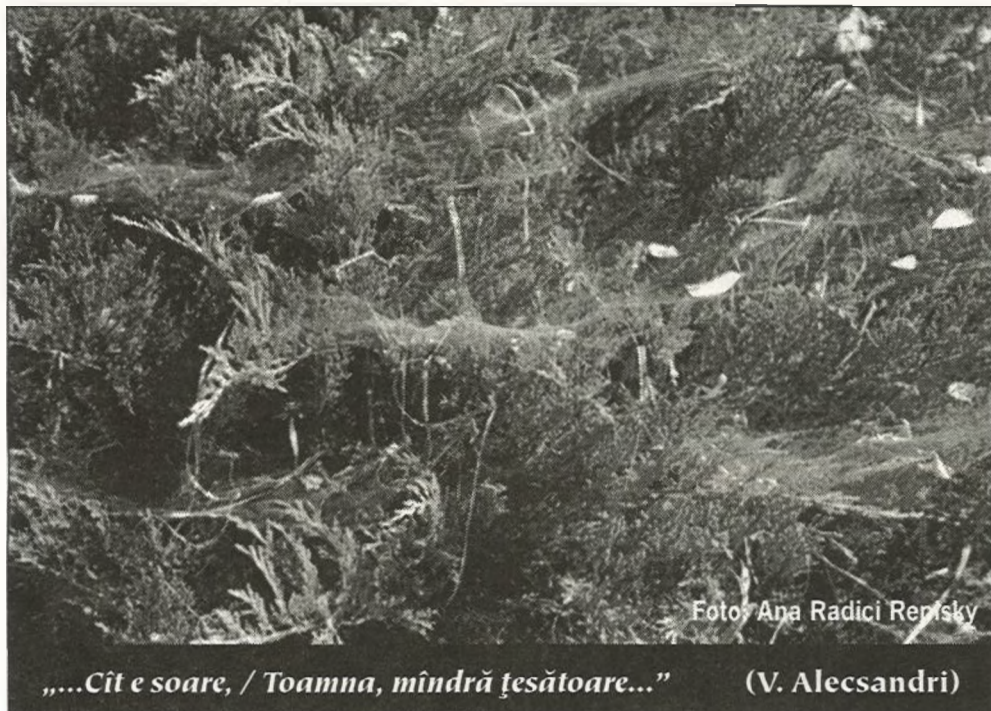

Foto: Ana Radici Repisky

„...Cît e soare, / Toamna, mîndră țesătoare...” (V. Alecsandri)

SPORT ❁ SPORT ❁ SPORT**Beckenbauer se teme de albanizarea fotbalului german**

Președintele lui Bayern München, Franz Beckenbauer, și-a manifestat îngrijorarea privind ruinarea fotbalului german, care s-ar putea prăbuși la nivelul celui din Albania, în cadrul unei emisiuni televizate la postul ARD. „Am fost devansați, mergem în urma muzicii, sîntem în spatele Olandei, Franței și Spaniei. Dacă nu vom fi atenți ne vom trezi curînd la nivelul Albaniei”, a atras atenția Beckenbauer. Kaiserul consideră că este necesară o infuzie de aer proaspăt urmată de crearea unor structuri naționale. „Noi avem structuri datînd din 1963. Nu se poate lucra doar cu benevoli. Profesioniștii trebuie conduși de profesioniști”, a adăugat Beckenbauer. Conducerea federației germane a decis să apeleze la Beckenbauer, oferindu-i un post, care ar putea fi cel de vicedirector, a anunțat purtătorul de cuvînt al federației, Wolfgang Niersbach.

Rezultate din campionatul de fotbal al Ungariei

Divizia II (NB II)
Giula-Szegedi EAC 3-0
Divizia III (NB III)
Csongrád-Bătania 3-1
Seria I. a jud. Bichiș
Gyoma FC-Micherechi 4-1
Aletea-Füzesgyarmat 1-3

Dacă doriți să ne sunați...
...vă stăm la dispoziție!

LA TELEFON: 66/361-789, 66/463-152
TELEFAX: 66/463-152

între orele 8-16

Anunțuri, reclamă, mică publicitate pot fi trimise și prin telefon și telefax la adresa redacției. Le vom publica în cel mai scurt timp, în mod gratuit.

Aurul nazist recuperat de soldații americani în Bavaria a dispărut

O importantă cantitate de aur nazist, găsită de soldații americani, în Bavaria, în ultimele zile ale celui de-al doilea război mondial, a dispărut fără urmă – afirmă cotidianul german Süddeutsche Zeitung, citat de AFP.

Comoara – un depozit ce conținea 365 de lingouri de aur și patru lăzi cu dinți din aur, luate de la evreii uciși de naziști în lagărele de concentrare – a dispărut după ce a fost dezgropată de soldații americani, la începutul lui iulie 1945, și transportată, în cel mai mare secret, la cartierul lor general de la Garmisch-Partenkirchen, scrie cotidianul, citînd documente istorice de epocă. Ziarul citează, de asemenea, amintirile unui supraviețuitor, Christian Hallig, azi în vîrstă de 89 de ani, care susține că a asistat la dezgroparea aurului.

Departamentul american al Apărării a dat asigurări că nu știe unde se află aurul. Un istoric renumit din cadrul armatei americane, Jeffrey J. Clarcke, a precizat că nu a găsit nimic în arhivele Centrului de Istorie Militară: „Această comoară este considerabilă și sînt uimit că nu avem nici un element”.

Viața Monicăi Lewinsky – o carte deschisă pe care nu ar cumpăra-o nimeni

Mai multe edituri au fost pe punctul de a tipări o carte despre fosta stagiară de la Casa Albă și despre întregul sex-scandal Lewinsky, dar au renunțat, relevă agenția Reuters. În afară de faptul că o asemenea carte ar fi pus serioase probleme pentru viitorul președintelui SUA, Bill Clinton, ea nici nu ar avea cumpărători, a declarat șeful uneia dintre cele mai importante edituri din Statele Unite. Situația este destul de gravă și așa. Ce rost ar mai avea să turnăm gaz peste foc? Cui îi pasă de ceea ce ar mai putea ea să spună în legătură cu această poveste – s-a întrebat retoric editorul american. Purtătorul de cuvînt al Monicăi Lewinsky, dna Judy Smith, a refuzat să facă vreo declarație în legătură cu o eventuală propunere în acest sens. Există și informații potrivit cărora unele edituri ar fi interesate de afacerea Lewinsky, însă majoritatea întorc spatele, se pare, acestei povești ce amenință viitorul președintelui SUA.

Cea mai lungă bibliotecă din lume

Cea mai lungă bibliotecă din lume – 1.463 m – și cele 85.000 de cărți ale sale au fost prezentate la Kanzach (sudul Germaniei), pentru înscrierea în Cartea Guinness a Recordurilor – transmite agenția France Presse. Cele 85.000 de volume, printre care se află cîteva sute oferite cu dedicație de mai multe personalități, cum ar fi fostul cancelar Helmut Kohl, vor fi vîndute la licitație. Printre beneficiarii fondurilor se vor afla și victime ale criminalității.

Concertele lui Johnny Halliday

Celebrul cîntăreț de muzică rock Johnny Halliday va susține la Paris, trei megaconcerte, la unul dintre acestea urmînd să participe și președintele Franței, Jacques Chirac, împreună cu soția sa Bernadette, informează agenția EFE. Johnny Halliday va fi acompaniat de un cor de 300 de persoane, care vor cînta fără microfon. Cîntărețul francez, adorat de mai multe generații de tineri, se va produce alături de Lara Fabien, al cărei spectacol trebuie să aibă loc pe Stadionul Național, dar a fost amînat din cauza condițiilor atmosferice nefavorabile.

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune radiofonică în limba română**5 OCTOMBRIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)**

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Program religios ecumenic – preluat de la Radio Vocea Evangheliei din Oradea 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.45 Repere din istoria românilor din Ungaria – serialul istoricului arădean, Eugen Glück 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

6 OCTOMBRIE, MARȚI

– în timpul sesiunii parlamentare emisiunea nu este difuzată

7 OCTOMBRIE, MIERCURI (redactor: Ana Cioca)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15 Personalități în universalitate – rubrica Elenei Munteanu 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanzpremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

8 OCTOMBRIE, JOI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 „Magazinul Vîrstnicilor” 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămîinii de Edda Illyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

9 OCTOMBRIE, VINERI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15 Ce mai e nou la liceul românesc?... – relatează Edit Bordaș 11.20 Români din Voivodina – relatează Cornel Mata din Vîrșeț 11.30 Buletin de

știri, date meteo 11.40 Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 11.48 Revista presei „Foaia românească” 11.50 Avanzpremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

10 OCTOMBRIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Eva Iova)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 15.00 „Party Time” – magazin de muzică ușoară 15.40 Locuri legendare – rubrica turistică a Recăi Cristian 15.58 Încheiere.

11 OCTOMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Eva Iova)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.20 Retrospectiva săptămîinii (spicuri din interviurile, reportajele difuzate în cursul săptămîinii) 15.20 Sinteza evenimentelor săptămîinii – program informativ preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale. Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Avanzpremiera Ecranul nostru

Programul în limba română al Televiziunii Maghiare din această săptămîină va prezenta pentru prima oară lista candidaților români la alegerile locale și minoritare. În toial campaniei electorale va mai rămîne și timp consacrat culturii. În cadrul acestui bloc, telespectatorii vor putea urmări un reportaj cu actorii Róbert Koltai și Tamás Jordán despre comedia „O noapte furtunoasă” de I. L. Caragiale.

Realizator: Tiberiu Boca

FM 92,1 STEREO**RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA**

5.00–5.30 Actualități BBC 5.30–7.00 Bună dimineața 7.00–7.20 Știri locale 7.30–8.30 Muzică și meditații biblice 8.30–9.30 Predică 9.30–11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00–12.00 Divina armonie 12.00–13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00–13.30 Actualități BBC 13.30–15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00–16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00–17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00–17.45 Actualități BBC 17.45–18.00 Anunțuri și reclame 18.00–18.45 Reluare: Predică 18.45–19.10 Emisiune pentru copii 19.10–19.30 Muzică 19.30–20.00 Cu brațele deschise 20.00–20.30 Actualități BBC 20.30–21.00 Cartea pe unde radio 21.00–22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00–23.00 Predică 23.00–5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA

SW 49 m, zilnic 18.00–18.45
MW 1395 kHz, luni, marți 21.15–21.30